

Catalunya Artística

El Primer pas.—M. Oms.

15 céntims

Totas las institucions mereixen respecte, cuan, evolucionant ab el temps, representan una forsa viva, un element de progrés, ab acció directa sobre las generacions actuals. Pero si, per vicis d'organissació, ó cualevulga altre causa, se paralisen en el seu desenrotllo, convertintse en un destorb ó un anacronisme, no tenen dret á exigir respecte, sols pe'l be que hagin pogut fer en el seu comensament.

Lo tradicional es venerable, no en rahó de la seva velluria, sino tenint en compte el fi, més ó menos enlayrat, que compleixi en la vida. Si no 'n compleix cap, si á més d'esser vell es mort, ab tot el mirament que 's mereixi pe'l seu passat, devém arreconarho en el cuarto dels trastos vells y fora d'us, per fer lloch á novas institucions, en armonía ab las necessitats de la vida moderna.

Els que, per respecte á la tradició, adoran tot lo del passat y ho defensen y enalteixen mal que siga sense cap utilitat avuy día, me fan l'efecte de xicots, admirats y estemordits devant d'uns gegants de cartró y llustrina, y que, veentlos plens de forsa proporcionada á la seva alsaria y cara farrenya, se 'ls miran ab temórós respecte, sense sapiguer veure qu'aquellas baluernas s'haurían de quedar impotents al mitx del carrer sino fos pe'l camálích que s'amaga dintre llurs vestiduras y 'ls portará á retiro un cop acabada la moxiganga.

Entre las institucions que més han contribuít al renaixement Catalá, sens dupte 'ls Jochs Florals, son la primera. Pero sigui que 'l favorítisme hagi allunyat d'ells á molts poetas, sigui per altrás causas, lo cert es qu'avuy están en plena decadencia.

Per demostrar que no compleixen ab el fi ab que foren creats, n'hi haurá prou ab dir que, dels dos poetas notables,—de debó—que 'ns quedan, mort en Verdagner,—l'Apeles y en Maragall,—cap d'ells es mestre en Gay Saber y no es que 'ls hi faltin meríts per serne. En cambi, fulano y sutano, mols coneguts á casa

seva y entre 'ls adjunts que fan y desfan en el consistori, d'anys y panys que tenen aquell titol. D'aquestos ningú 'n parla ni se 'n recorda: d'aquells, mentres quedi memoria del catalá, se 'n fruirán ab gust las obras. ¿Qué vol dir aixó? Que la poesia y 'ls Jochs Florals van divorciats, y son dos cosas que no tenen que veure res l'una ab l'altra.

Ademés, aquestas festas no descobreixen cap poeta nou, de valua. ¿Que no n'hi há? Sí senyors. Encara no fá un any va sortir l'Iglesias ab las sevas «Ófrenes», revelació de tot un poeta, y no ha sigut may premiat en cap classe de Jochs. D'altres ne podriam citar que comensan y s'estiman més publicar las composicions aquí y allá, en periódichs, qu'enviarlas als Jochs Florals.

Y no es d'estranyar. Tot aquell que tingui una vera personalitat de poeta, tot aquell que no 's conformi ab els motllos vells y renegui del istil *patum* y floralesch, pot estar segur de veure rebutjats los seus trevalls. Las fórmulas gastadas de l'any cincuenta, las carrinclone-rías d'escola del romanticisme escanyolít d'aquell temps, son l'arca santa que ningú pot tocar. Anatema á n'els atrevits y revolucionaris! Llorers y coronas á n'els mansos que pastorin las floretas del *camp sagrat de las mussas*, sota la mirada protectora dels patriarcas ab sabatas de simolsa!

Els premis son per aquells que segueixen obedients els viarany adressats y coneguts de la poesia (?): no pe'ls que volen descobrirne de nous, obrintse pas entre 'l rocám y las verdissas.

Sapiguent aixó, el que sent ab prous forsas per avensar tot sol, sense caminadors, ja no hi envía res als Jochs Florals y aquestos, faltats de sanch nova que 'ls rejoveneixi, van morint de consumció, soterrats ab la fullaraca de paraulas buydas y ratllas curtas carrinclonas, de tots els versayres de centímetro y compás, que tocan la guitarra per Catalunya.

Proba de la que dihém son els darrers Jochs Florals celebrats la setmana passada á Sant Martí de Canigó.

Ja recordan que 'l Maig passat, no 's pogueren celebrar á Barcelona per... cuestió de sabres. El Consistori, aprofitant l'ocasió d'inaugurarse la restauració d'aquell antich convent va decidir celebrar la festa entre sas runas. Deixant apart l'acte polítich, res hi tením que

dir y fins hauria resultat bonich en la impossibilitat de fer descloure, en Barcelona, las flors de la nostra poesia, lo de portarlas, perque 's badessin, á la montanya, bressol de Catalunya, si las flors haguessin correspost á l' escenari. Pero ...

No parlém de la composició que guanyá la flor natural, fustellada de l' Oda á Barcelona de Mossén Cinto, segons deixen veure algunas estrofas que 'n publican els diaris.

Deixém de banda discursos y parlaments, per ficarnos no mes en una de las composicions que guanyá un premi extraordinari, creat espesament per ella.

Ja 'm sembla veure á n' els senyors del jurat confosos, aclaparats, sota aquell doll de poesia que 'ls hi queya á sobre com per miracle.—¿Qué fem?—deurían dir;—ja s' han acabat els premis! Pero aquest brillant no 'l podem deixar perdut en el faner de lo inedit. *Nada, nada*, que....

Deixém la paraula á un dels periodistas que varen fer la ressenya de la festa:

«Lo Consistori dels Jochs Florals, tenint en compte 'l merit escepcional de las composicions rebudas, acordá crear un premi extraordinari y concedirlo al bonich treball *Parellas*.

»Son autor resultá esser en Josep Carner.

»Pera que nostres lectors puguin formarse idea de las exquisitats de la colecció de poesias *Parellas*, ne reproduhim á continuació lo següent fragment:

»Tenebras. No s'ovira ni una estrella.

»Un ombra blanca y un puntet vermell.

»Es la blancor la bata llarga d' ella;

»lo punt vermell es lo cigarro d' ell.

»Cau del cigarro *una brillant centella*.

»Perfum ubriagador l lensa un ramell.

»Sobre una *chaise longue* seu la bella.

»Lluny, prop de la finestra está el donzell.

»Xafogor. *Gran* silenci en la parella.

»En els arbres tranquils canta un aucell.

»*S' acostan lentament á cau d'orella*

»*la sombra blanca y el puntet vermell.*»

Que tal? No han quedat com qui veu visions? Volen res més pobre, més migrat, qu' aquest fragment? Qué me 'n diuhen d' una sombra blanca y un puntet vermell que s' acostan á

cau d' orella? Que l' havia de socarrimar? No 'ns hi enfondém. Son sublimitats que no están á mida de capirlas els pobres mortals que no son adjunts del consistori.

Y ara una pregunta á n' aquets senyors: ¿Que 's pensan, potser, pe'l sol fet d' esser jurats d' uns Jochs Florals, que tenen dret á posar en ridícol l' Art Catalá?

JOSEPH PIULA

A la Verge

Tenia un cálcer y una arpa,
que 'l cel m' havia donat;
d'una creu l' arpa era feta,
present del Crucificat;
lo cálcer era de plata,
de plata y sobredaurat.
No somniava altra gloria,
no volia altra heretat.
Vingueren días de pena:
del cálzer vegí'm privat.
Jo veyentme sense'l cálzer,
ab l'arpa d'or m'he abressat,
gemegadora campanya
de ma trista soletat.
Un día de greu tristesa
me'n pujava á Montserrat;
me poso á las vostras plantas
¡oh Reyna del Principat!
lo virolay á cantarvos
que en millor temps he dictat.
Mon virolay vos plavía,
del camaril heu bayxat.
ab ma divina tornantme
lo méu cálzer estimat,
mon cálcer de plata fina,
de plata y sobredaurat.
Me l'havian pres los hómens,
la Verge me l'ha tornat:
llohada'n sía la Verge,
la Verge de Montserrat!

† JACINTO VERDAGUER, PBRE.

Del llibre LA MELLOR CORONA

La lí de l' Avi Canela

III

D' aquell dia mes, no se 'l torná á veure á l' hostel, ni fent rotllo á la plassa en surtint de missa. Sempre sol, sempre ficat á casa, visqué tan sols per una idea: la de transmetre á n' el seu fill tota la seva valentía; la de ferne un home de tremp, dels que ja se n' havia perdut la mena.

—Ell no 'n será may del *coro*,—pensava,—no hi anirá may á cantar ab els de Cuberó.—Y fort en la seva, va posar tots els cinch sentits en pujar al noy valent y sense por.

Era un mocós que no brotava tres pams de terra, que si algún dia anava á casa somiquejant ab la embaixada de que un altre xicot li havia tustat l'esquena, en comptes d' amoi-xarlo y compadirlo, se 'l treya del devant ab un revés, cridantli:—Fort! T' hi haguéssis tornat. Si no podías á cops de pny á mossegadas. No 'n vuy á casa de cobarts.

Es de pensar com pujaría 'l bordegás, ab prédicas semblants.

Era l' espantall de totes las mares del poble que sempre estavan ab l' ay al cor, que no 'ls hi assenyalés la mainada. Si jugava ab altres xicots, ja era segur que 'l joch acabaría esbatussantse. El seu cap estava cusit de senyals dels truchs que rebía. No tants per aixó com ne feya dur á n' els altres, fidel en tot á las máximas del pare:—Si 't ventan una bofetada, tornan al menos dugas. Si 't fan una bussoga, felshi un trench. Si 'l que 't bats es més fort que tú y no pots ferthi ab las mans, agafa una pedra y bádali la closca. No fugis may: més m' estimaría veure't mort que cobart.—Y l' home disfrutava, veyent com el seu fill seguía punt per punt las sevas ensenyansas.

Cuan va tenir disset anys va traspararli ab tota cerimonia el regle de sis pams, company fidel de tots els seus passos y aventuras y d' allí endevant li dongué la clau de la casa festas y vigílias, perque comensés á corre y á espavilarse. Jove, ab la morralla al coll y las alas que portava, no trigá gayre á ferse mal veure y temre de tothom. Faltantli 'l camp d' acció qu' havia tingut el vell Canela, per expandir las sevas energías, va convertirse en pinxo de poble, desvergonyit, viciós, buscant brega al

que tenia á devant, fos qui fos, vell ó jove. Allunyat del *coro* y las novas diversions del jovent, pe 'ls concells del pare, va donarse al joch y á la beguda, consumint l' excés de forsa de la juventut en la taverna y fent tota clase de disbarats cuan s' enterbolia.

Prompte 's vegé rebutjat pe 'ls demás joves, y no va tenir més remey qu' apareixarse ab tres ó quatre culs d'hostal,—la colla del porró, com s' anomenavan ells mateixos,—y junt abaquella purria, 's passava las nits, cuan els treyan de la taverna, malmetent las viandas dels horts, ó trencant vidres á cops de pedra cuan no 's batían ells ab ells, fins que podia més el ví qu' havian engolat y quedavan ajassats al mitx del carrer, l' un sobre de l' altre, mentres se 'ls hi anava esbahint la fumera de l' esprit.

No cal dir ab aquesta vida si treballaría gayre. El seu pare s' aná fent vell y tampoch podia fer el jornal. La poca hisenda que com á fadrístern havia tret de casa sos pares, la tingueren de vendre poch á poch, are un tros, are un altre y quedaren en la miseria. El vell Canela no 's queixava per aixó, la valentía del seu fill, reconeguda per tothom, li alleugería 'l pas d' aquella trista vida y passava per tot, mal menjat, mal begut, treballotejant lo que podia, mentres el noy, rumbejant per firas y festas, ab sos companys de la colla del porró, gastava 'ls pochos diners que 'l pobre vell podia arreplegar, estalviantso de la boca.

Dia vingué en que 'ls quartos s' acabaren del tot. Moltas eran las vegadas que 'n Marti Canela no tenia més qu' una seba ó una plata d' ensiám sense oli, per esmortuir la gana y un trago d' aigua per tot beure. Tan fumador qu' era, fins se vegé privat de poguer comprar puntas de cigarro pe 'ls cafés de Figueras. Si volia carregar la pipa no li quedava altre remey qu' arreplegar las pocas qae trobava pe'l poble y barrejarlas ab barretets d' espinavessa y fullas de ridolta secas.

Feya llástima de veure. Aquell home ardit que en la seva juvenesa estremía á n' els contraris sols de sentir el seu nom, era una ruina, com el seu casalot de parets esquerdadas, cobertas de falguera y cama rojas y teulada penjant, plena de goteras. Sech, encatronat, corvo dels anys y la miseria, tremolantli las mans, ab prou feynas si tenia forsas per aixecar el tramech ab que gratussejava l' hortet de mitx cortó, única hisenda que li havia que-

dat y de quina migrada vianda tenfa que viure. El seu fill per aixó seguía jugant y beguent com may, sense treballar ni una gota. Ningú s'explicava d'hont podían sortir las missas, fins que va sentirse parlar de robos de conills y gallinas pe'ls voltants, y en el mateix poble desbotaren dos ò tres patis.

Alló si que 'l va aixafar á n' el vell Canela. Ell may havia tocat res á ningú: sempre havia sigut honrat y bó á la seva manera. Y pensar que 'l seu únich fill, la nineta del seus ulls!...

Oh! quina vergonya! Llágrimas ardentes li rodolavan silenciosament cara avall resseguint las arrugas del seu rostre colrat, sense que 's recordés d'aixugarlas. Prou va probarho de ferli reflexions á n' el reu fill, pero aquest, bo y tractantlo d'avi xaruch y carcamal, li trenca la paraula en la boca, ficantse d'una revolada á la seva cambra.

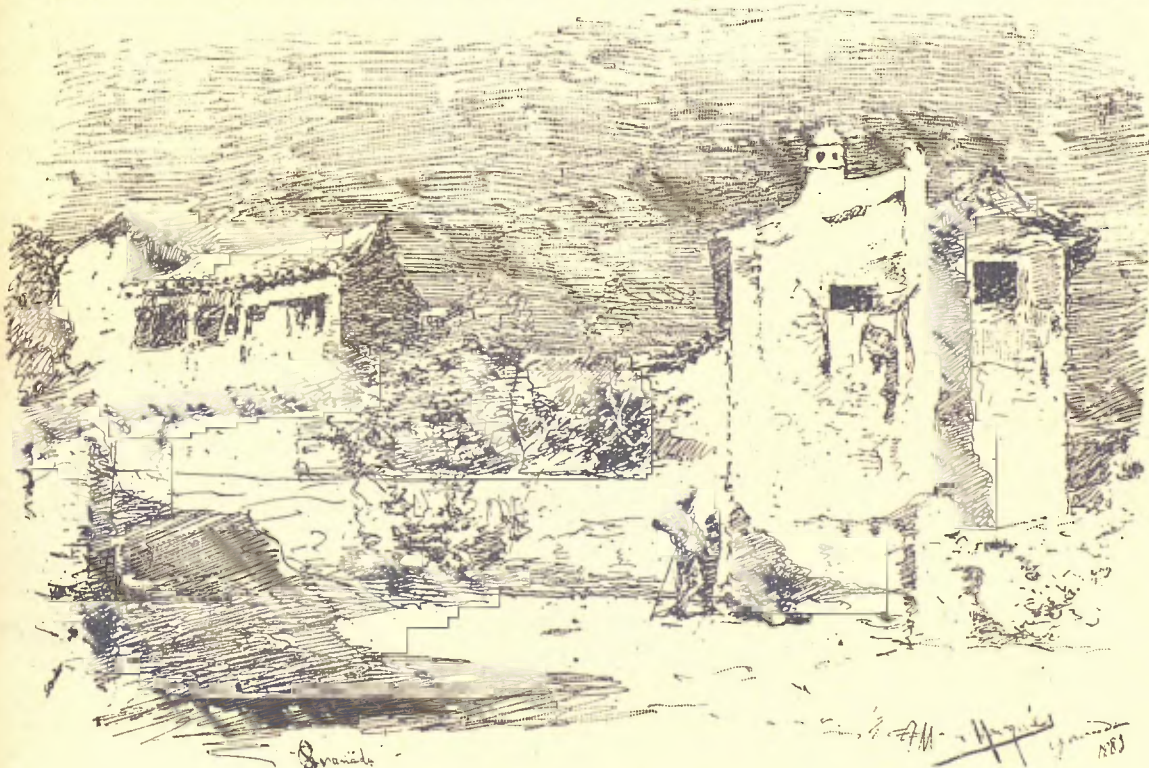
El pobre vell restá sobtat, esma perdut, ab els ulls dolorosament dilatats y fixos, en actitud esferahida d'espant, com corprés per terrible cataclisme. Pobre Canela! Tot el mon de las sevas ilusions havia finat en un moment y per sempre! La vena del amor li va caure dels ulls y 'l vegé en tota la seva fastigosa realitat, aquell ídol que ab tanta adoració venerava. En comptes de l'home de tremp, noble y

lleal que veyia en la seva imaginació, li havia sortit un pillo sense escrúpols ni vergonya. Ja no li quedava res á fer en aquest mon. La fe en el seu fill era la única forsa que 'l sostenia y un cop perduda aquesta, semblá un mort que s'arrossegúes per la terra, amagantse avergonyit, fugint de la gent, de por qu' ab el dit no 'l assenyalessin.

Una vetlla del mes d'agost, s'estava recolzat en la finestra, 'l cap entre las mans, indiferent á tot, fumant d'esma la pipota carregada ab fullas secas. Pe'l cap del carrer baixava la colla del porró, baladrejant una tonada carrinçona. Venían de l'hostal, enterbolits de vinassa, y entre ells l'hereu Canela, més ubriach que 'ls altres. Passaban fent esses bo y cantant, cuan adonantse 'l noy del bulto del seu pare á la finestra, potser sense coneixe'l, cridá plantantse al mitx del carrer:—Que retinyeta fa aquest vellarcás á n' aquí. Au á jaure!—Y cullint una pedra de terra, li engegá ab tota la seva furia.

El vell Canela caygué mort d'nna ferida al front, com moren els valents, mentres carrer avall, en el silenci de la nit, rodolavan las rialladas y cants de la colla del porró, fent lladrar als gossos d'un cap de poble á l'altre.

J. POUS Y PAGÉS.

Un recó de Granada.—MARQUÉS.

Lays del Trobador

Segon accésit de la flor natural en lo certamen del "Centre catalanista provençalenc", de 1884.

DITXÓS QUIN'ES AYMANT DE LA POESIA.

(Frederich Soler).

Deixeume reposar sobre la molsa
que ab l'humitat del riu, prop d' ell se cria
y aixís, sentint la veu canora y dolça
dèl tendre rossinyol que per morada
la salzereda tria.
faré los meus cantars cada vesprada.

Eternas horas d' un plaher sens mida
aixís mon ayma gosa;
tot es pau y quietut, tot es ventura
y ab lo cant de las aus ma veu unida,
canto admiratne la pradera hermosa
Himnes al Creador de la Natura.

Alli entre ríchs perfums de flors salvatges
mes gran es ma il·lusió y ma fantasia:
Passar per devant meu veig las imatges
de reys y caballers, damas y patges
vestits ab sos telars de gran valia.

Jo veig al brau guerrer creuhar, sens treva
ab son corcer lo camp cercant la gloria
qu' un jorn dará l' historia
gravada ab lletras d' or l' hassanya seva.

Jo 'l veig enamorat correr als brassos
de la garrida dama

que per unir sos cors ab eterns llassos
tingué de conquerirne
un ram de llor al temple de la fama.

Jo veig al pelegrí de llunva terra
que ab pas trist y abatut pel llarch viatge,
puja de Montserrat l' asprosa sersa
ahont la Verge Santa,
en sumptuós palau hi té sa imatge
y un chor de serafíns sas glorias canta.

Jo veig en mos insomnis la doncella
baixar vers lo torrent y enamorada
esperá á son amor, que n' es per ella
lo que per la flor bella
en un matí d' istiu n' es la rosada.

Jo la veig esperant en la nit bruna
cíta de amor que son aymant va darli,
y á la llum platejada de la lluna
á son entorn esguarda
y un any li apar cada moment que tarda.

Jo veig entre 'ls perfums que la fló exhala,
com fada misteriosa
alsars' la Poésia:
Llavors á mon plaher ja res iguala,
la mes dolça armonia
contemplo jo extasiat en la planura,
y en lo somni adormit de la ventura
mon cor, mon pobre cor, fuig del bullici
y cerca 'l benestar en la montanya
puig la ciutat li nega.
Fugint del negre abim que 'l mena al vici
y sentne son palau una cabanya
á cantá himnes d' amor llavors s' entrega.

ESTEVE PALAU.

Recorri de La Mota

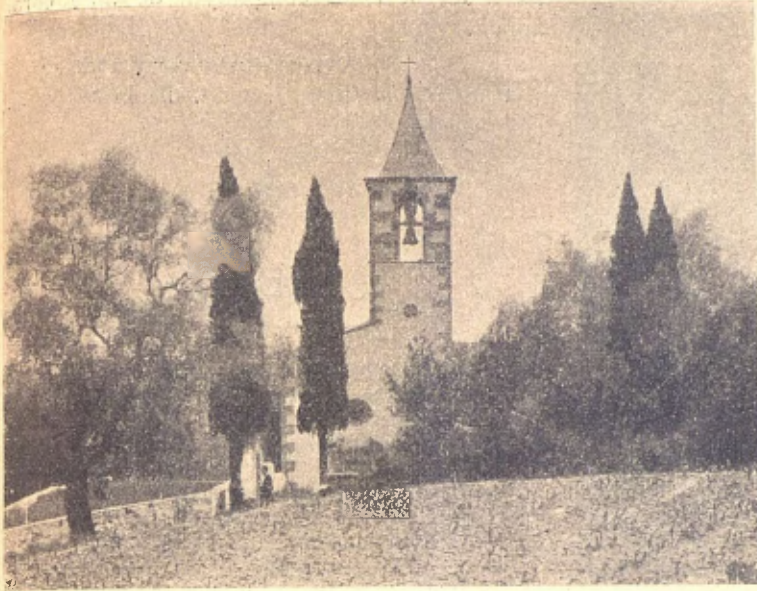
...“Veniu á veurer mon niuet entremitj de serraladas; es un recó que 'l baf de vila no ha pas entelat. Boscurias y rocateras interminables l' envoltan, y 'm crech que hi trovaréu l' ayre ben sanítós y espay pera deixar volar á pler la fantasia...”

Aixís acabava la carta del méu estimat y bon amich Rector; y verament me feu posar el peu al estrep y apariant mon bagatge vaig despedirme á plé estiu de la ciutat portantme 'l tren fins á Girona, l' immortal, d' ahont en espayosa tartrana, per bonica carretera y disfrutant d' hermosos panoramas, me troví en una roureda espessa cap á cayent de jorn, cercant lo camí indicat pera lo paradís som-

niat. Poch me costá trovar la parroquia de Riudellots de la Creu, lloch convingut pera esperarmhi l' amich á qui anava á veurer. Després de llarga reposada y veyent que las ombres de la nit m' embolcallavan, acompanyat

La Mota.—Vista general de la Iglesia y rectoria

La Mota.—Iglesia y fossar

d'un pastó determiní arriscar la pujada d'una horeta fins á la Rectoral de La Mota ahont hi vaig arribar de negra nit.

L'impresió que 'm féu l'aspecte soliu de la casa y la Parroquia ab sos xiprers punxagúts guardant l'entrada al Sant temple, enfront del fossar, no es per contar-lo. Semblava tament que l'ánima meva s'hagués desfet de la feixugasa càrrega que l'aclaparava. No sé pas l'estona que deguí estar en aquella mena de somni, puig sens adonarmen vaig trovarme als braços del company que tan anhelava veurer y que llegeix en mon cor ab l'afecte paternal que prou fretura m'ha fet en tota ma juvenesa. La vetlla aquella la passarem gayrebé sens enrahonar, més ab tot, aquell silenci deixaba brollar las paraulas de l'ánima vuydant tot el cúmul d'impressions desde nostra darrera vista. Resat ja 'l Rosari m'acompanyá á la cambra destinada. Lo cansament del viatge y més que tot tantas emocions rebudas feren que agafés tot seguit el son que fou del tot tranquil.

Vingué á desvetllarme dejorn, la xerradissa d'aucells que en els ramatjes de prop ma finestra tenían llur estada; el sol era ja alt y la cambra prengué un aspecte rioler. Espayosa del tot y blanca, ab el finestral dessobre 'l jardí, y apropet del fossar qu'es altre jardí, mes de flors tristoyas, una tauleta y demunt una bella imatge de la Verge ab l'Infant al cos-

tat' portant en sos braços la creu; al capsal del llit un artístich Sant Crist.... cuadros piadosos per las parets y además aquella flayre *de casa* que ho embolcallava fenthi agradosa l'estada.

—Ton: que veniu á missa?
—'m cridá 'l bon Rector, truncant lleument á la porta.— Tot seguit! responguí anantmen ab mitja recansa del finestral ahont á la vista d'un esplendit panorama, m'embadalía. Y al poch la campana senyalá 'l toch de la missa acompanyant aquell concert de veus matinals que espargian la primera oració.

*
**

Lo llogaret de La Mota 's trova á la provincia de Girona entre l'alta Selva y 'ls plans de Banyolas, á l'ombra de la montanya de Rocacorva. Ajensada de boscurias y terras de bon conréu, fan d'ell un indret bonich y quiet, ben aposta pera trovarhi 'l repós els esperits somniadors que voldrian que 'l perfúm de la poesia imperés en tots els actes de la vida.

El pastor d'ánimas que la governa, jove, sencill é ilustrat, dels pochos bons amichs que tinch, trovat en moments que 's fan necessaris quan el cor vol reposar y cerca altres cors ab quins comunicar llurs duptes, compartint las alegrías al ensemps que las penas qu'esdevingan. Los días passats en aquell lloch anyoradís foren per mí de complerta felicitat, puig á més de la companyia que gosava, Natura'm deixava contemplar arréu sos més sublims espectacles de trench d'alba fins nit enllá quan las remors misteriosas envoltavan la casa rectoral soptantnos á voltas devall del revellit cloquer quina ombra 's projectava ab la dels xiprers punxaguts. Aleshores que be'ns trovavam lluny dels sorolls del gran mon deixant gosar á l'ánima que be prou encomanava llur goig al cos fentli pressentir aquella dolça pau que tant se desitja. Y en estonas que restavam reclosos al casal prou espayós pera la gent qu'eram, joh aleshores feyam art, pro art íntim compartint ab mon amich las impressions mutuas, ja que son temperament d'artista y

La Mota.—Altar major de la iglesia.

gens vulgar, fa que esmersi las horas que 'l ministeri sagrat l' hi deixa, pera dedicarse ja á la música, ja al conreu de las bellas lletras y las bellas arts, escrivint y dibuixant y sent que jamay l' ociositat el sopti en moments de deixadesa. ¡Oh y quin lloch aquell per un sacerdot fervorós y de cor d' artista! ¡y com no havia de gosar jo aquells jorns de grata recordansa!

Molts días á punta d' auba eixíam serras enllá esgranant el rosari de l' ànima, ab recorts dolços; are visitant hermitas, are compartint ab altres Rectors vehins seus, trovantne de prou sabis é ilustrats, contents d' aquella vida tant quieta y de profit esperitual.

A voltas de retorn de nostres corregudas, cap á sol post trovavam las remadas que 'l pastor aviava vers la masia refilant el fluvíol ó cantant tonadas de la terra saturadas de sabor popular gaudintne verament fins que la campana deixava anar ab ayre tristoy l'oració del vespre que resavam en silenci.

No las he d' oblidar més aquellas diadas que

passí ab la bona companyia de mon coral amich.

ANTÓN BUSQUETS Y PUNSET

Fotografías de Mossén J. Matas.—Rector de la Mota.

Novembre

Es entrada la nit.
Fa vent y espurneja;
á la clarò dels llums
el fangeix brilleja.

Poch á poch com un cranch,
xap, xap, per sobre 'l fanch
fa camí la vella.

De resà en el pís no 'n sap:
te de sé á l' iglesia.

Xap, xap,
ab manías al cap.

Ha abaixat el quinqué de casa seva
per gastà més poch.
Y ha deixat al seu fill, el pobre tísich,
dintre l' arcoba, groch,
fumut com may: dormía.

Mes are, ha despertat.

—Mare, mareta mía!

y ningú ha contestat.

Tot el día que contemplo
el pas dels cotxes-de-morts.

Tota la nit que trepitjo
fullas que bat la tardó.

Ay dels malalts!...

El Novembre
va de bracet ab la Mort!

El pobre tísich s' escanya,
la sang se li empuja al coll.

Esverat bada la vista
palpa arreu... y es trova sol!

El quinqué li fá ganyotas
te un estremiment y es mor!...

Negres y enrabenats al presbiteri
cantan solemnement.

Y la vella 's desperta
tot just els sent:

Dormía com un soch mentres un clergue
foya un sermó eloqüent.

S' axeca, s' agenolla
y es senya devotament.

Lentament surt de l'iglesia
mastegant la darrera oració.

Com si ja hagues complert l'obligació
s'entorna cap á casa satisfeta...

Poch á poch, meteix qu'un cranch.
xap, xap, per demunt del fanch.

RAFEL NOGUERAS Y OLLER

Teatre Catalá

III

AUTORS: ELS PERJUDICIALS.—ELS MALS FACTORS

Ya hem vist com neixen per generació espontania els parasits del art dramátich...

Un cop arrelada la mala nissaga, 's dedica á l'obra de destrucció ab magnánima constancia. Cada hú á mida de las sevas forsas y seguint el seu destí comensa el treball joyosament.

Es sabut que ni pel bé ni pel mal tothóm té la mateixa disposició,—y els parasits de l'art no s'escapan d'aquesta regla. Els uns son sencillament perjudicials, els altres son mal factors en tota la extensió de la paraula.

Els perjudicials se concretan á estragar al públich ab certa bona fé y certa ignocencia adorables. Els mal factors, més conscients y mal intencionats, estragan el gust y roban obras extranjeras qu'empastifan y desfigurau barroerament ab la santa intenció de ficarse unas quantas pessonas á la butxaca y sentir, de passada, uns quans aplaudiments que avergonyirían á qualsevol que conservés un rastre de vergonya.

No de paraula hauría d'atacarsels als mal factors. Haurían de ser perseguits per la justicia y empresonats, tal com se fá ab els *Uadres no intellectuals*.

Els mal factors de l'art, son una mica pitjors encara: roban als particulars indefensos, co-

rrompen á las multituds indefensas y donan mals exemples que son tentacions irresistibles pels que tenían encara adormits els mals instins al fóns de l'ànima.

Els mal factors no tenen excusa. Rés noble, res enlayrat, els obliga á escriurer. La falta de conciencia ja se'ls hi nota al escullir la víctima y, sobre tot, en la manera de sacrificarla. Veuen que quan se senten cridats á exercir el ministeri, trian una obra cualsevulga mentres tinga el dó d'engrescar als tontos. En aixó hi tenen bon ull. Després entra el treball de selecció. Suprimeixen lo veritablement bó y conservan y fins subliman totas las estupidesas. Si en l'original n'hi faltan, ja hi son ells per afegirni de novas. Després, *adaptan*. Mudan els nòms dels personatjes y de las poblacions, afegeixen alguna escena de *color local*, posan la firma y ja está fet el miracle. Gran éxit, grans riallas y á cobrar!..

Quina brometa, oy? Vaja, que un burro mal intencionat mereix garrotadas.

Es clar que entre els mal factors no s'hi poden inclourer els qu'arreglan á conciencia obras bellas, antigas ó modernas, á fi de que arrivin més directament á las multituds. Aquests mereixen respecte y ab respecte 'n parlarém mes endevant.

Are aném als perjudicials que, com he dit, son aquells autors que 's concretan á estragar al públich ab certa bona fé y certa ignocencia adorables. Escriuhen obras dolentas y originals: dramóns esgarrifosos y *passatemps*, sense cap ni peus y en un acte, que fan pensar en que el temps es or... Y altres vegadas, quan ho endevinan, se despenjan ab aigualiments discrets, y d'aquí,—d'una discreció aigualida,—ja no passen may las obras d'aquesta gent.

Las pessas en un acte, tal com ells las fan, no son comedia, ni saynet, ni drama, ni rés. Son esforços d'imaginacions estérils. Els seus *dramas*, perpetúan lo destinat á desapareixer: son un compendi dels defectes del melodrama sense cap condició. Definitivament, donchs, aquestos engendros literaris perjudican. Las obras aigualidas,—el fruyt millor d'aquestos artistas,—acostuman á estar *ben escrits* y son respectuosas ab las reglas del bon sentit. A través d'ellas s'hi endevina á un bon senyor que fá esforços de flaqueza pera seguir per un camí que no es el seu. Es clar que no desvían el gust, pero no deixan de ser perjudicials en

quan treuen temps y espay pera posar en escena altres obras més dignes.

Aquest es, donchs, el fi de la mala nissaga: fer mal ó destorbar.

Al seu costat no poden subsistirhi els bons autors. Si subsisteixen, no prenen pas el degut relleu ni fan tot el bé que podrián. Als que valen, els mortifica al posarse al costat dels tontos; no per orgull, sino per dignitat. Y si aquestos tontos ab las sevas intrigas y malas arts, consegueixen, com passa algunas vegadas,—bescantar als que mereixen tota mena de respectes, arriba el disgust y el cansanci dels que valen y queda lliure 'l camp á la mala nissaga.... Ells aixís ho voldrián, pero el interés de tots está en que no ho consegueixin!

Y encara que no fós aixís, encara que la mala nissaga sigués respectuosa, fora un obstacle á l'obra fortificant y regenadora dels veritables artistes. Primer, perque son molts els parasits y no hi ha prous días al any per posar las sevas obras y després perque el bé que en tots sentits fan las obras bellas queda compensat de sobras pels *estragos* que fan las dolentas.

El teatre no pot mantenirse sense bons autors.

El teatre es la manifestació mes gloriosa de una literatura y un bé indiscutible per la multitud.

Y per sobre de todas las vanitats, envejas y manías y altres cosas pitjors que cova la mala nissaga, deu surar indiscutiblement el bé d' un poble. Per tant, la mala nissaga, aquesta munió de vanitosos, inconscients ó desviats, que fá mal y destorba á la vegada, ha de desaparèixer en interés de tots.

Com ha de desaparèixer? Si la empresa fós ben organísada y ben convensuda de que s'imposa aixecar el nostre teatre de la decadencia que l' amenassa; si deixés de banda vellas rutinas y vells prejudicis; si compregués d' una vegada que transigint ab lo dolent vá contre els seus interessos y 's convencés de que esmentant antichs defectes hi guanyará á la curta ó á la llarga, ella mateixa 's cuydaría de llensar al foch las malas herbas que xuclan y entrebancan y fins envenenan.

Es clar que aquest convenciment y bona voluntat son difícils de conseguir després de tants anys d' inercia, y com no es lloch aquest per parlar de la empresa, deixaré per un' altre

ocasió l' indicar els medis que, al meu entendre, deurían aplicarse ab més profit.

Encara hi ha un altre camí perque els parasits ens deixin en pau. Es un camí menos pràctic, pero més hourós per ells y menos violent per nosaltres. Pot cridar-se á la mala nissaga y després de reconèixer que s'havía errat de bona fé, recordarli que la vida del artista, es vida de gloria y profit, pero que els escullits son poch....

—Vosaltres sou bons, pero feu pecat inflant-vos,—pot dirse als vanitosos.—Si no voleu fer riurer, convenceuvos de que no sou artistes. No 'n sou. Vos adornéu ab plomas d' altre y us esposéu á que us passi lo de la faula. Sou ridícols volguent ser respectats. Teniu disposició per altres cosas y 'l vostre erro vos fá ser inútils per tot. Concreteuvos á lo vostre, que teniu leyna de sobras. Siguéu homes y ja faréu prou: no us afalagarán las multitudes, pero us benehirá la familia y aixó no 's paga....

—Vosaltres no sou tontos,—pot dirse als inconscients,—pero feu una tontería. Teniu disposició per tot, pero no podeu fer todas las cosas á la vegada. Penseu que 'l artista neix. Vosaltres heu sigut artistes per un esfors de voluntat. Torneu als vostres plets ó als vostres malalts que us demanan. Aquí feu nosa y us perjudiqueu: si els vostres clients s' adonan de que á una *seba* ho sacrificuéu tot, perderéu bous y esquellas y vindrá l' arrepentiment quan siga tart.

—Miréu que us heu errat de camí,—pot dirse als desviats.—Prou sabéu que necesitéu de

Nonell.

l'art pera fer bullir l'olla y pera satisfer una mica l'amor propi, mes héu de pensar que aquí l'art dona poca cosa. Com passéu ab cinch passaréu ab quatre.... Y després, sigueu honrats y feuvos cárrech de que el vostre amor propi y la vostre escudella deuen estar sota de l'interés general!... —

Aixís podria parlarse á la bona fé de la mala nissaga. Ells farián el sort ó el desentés; no se m'amaga. Pero si ens deixessin en pau, si pléns de modestia y resignació trenquessin las plomas destrempadas, tindriam molt camí avensat pera la regeneració del teatre y ja 's veuria com aquell mal gust y aquella rutina del públich qu' ara ván de boca en boca desapareixerían com per encant....

Alashoras, si 's fongués la mala nissaga, els artistas sincers, lliures d'entrebanchs fastigosos, lluny de passións y estupidesas petitas; ab serenitat, ab fé y constancia podrián treballar profitosament en bé de l'art dramátich catalá, que deuria ser l'orgull més lligítim y el tresor mes estimat de tots nosaltres ...

Foran pochos á treballar? Que hi fá, si foran tots honrats y nobles!... Per ventura la bellesa está en la cantitat? No tením bóns traductors á Catalunya?

Fassin, donchs, un acte de contricció els culpables!... Tindrán l'agrahiment de tot un poble y l'olvit de tots els seus erros... Que més poden desitjar?

Fassin un acte de contricció els culpables, y deixin d'una vegada el teatre en máns dels veritables artistas!...

Pensin que se 'ls hi podria exigir si de bon grat no ho fessin.

P. CREHUET

Agre-dols, agre!

Aislada en un recó de casa teva parlavas m'misteri ab ta tia, per saber lo que l'hi deias aquell dia hauria dat ma sang, que ne 's ben meva.

Y avuy que m'has contat lo que li deias, ab gran misteri, aquella fatal nit: per treure de mon cor, lo que m'has dit, daria no ma sang, ma vida entera.

JOAQUIM TELL.

Matinal ⁽¹⁾

La fruyta madura ja ha caygut del arbre, y un vol d'orenetas fuig xisclant de nostras montanyas á terras xafogosas ahont l'istiu es més durader. El sol ixent daura las crestas de la montanya; y l'oreig matinal desfá l'atapahida boyra que amaga las serras y ubagas; empenyentla vers els fondals y clots tapissats de molsa y sembrats d'arbres y pollanques; las alsinas y 'ls pins comensan á cantar l'eterna cansó de vida y benahuransa al nou día, mentres el romaní y las farigolas escampan arreas flayres. Els corriòls y dresseras que portan á l'hermita de Sant Juliá, enllumenats pe 'ls raigs de sol, talment semblan rius de plata fosa, clapats de tant en tant per las rojas barretinas dels fadrins que van á la missa primera.

L'avi de can Planoles, seguit del pastor y mossos de llauransa, foren dels primers d'arribar al rotllo que seyan els pagesos d'aquella encontrada, avants d'entrar á l'iglesia pera cumplir ab el sant diumenge.

— Escolta, Janet, — va dir l'avi de Planoles al pastor; — veus com no tens dalit! Tens que fer un pensament: tú, per treballar las terras no serveixes, no pots.

— Be prou que hu sé, avi! Es cert, jo no serveixo per res! Mal llamp!

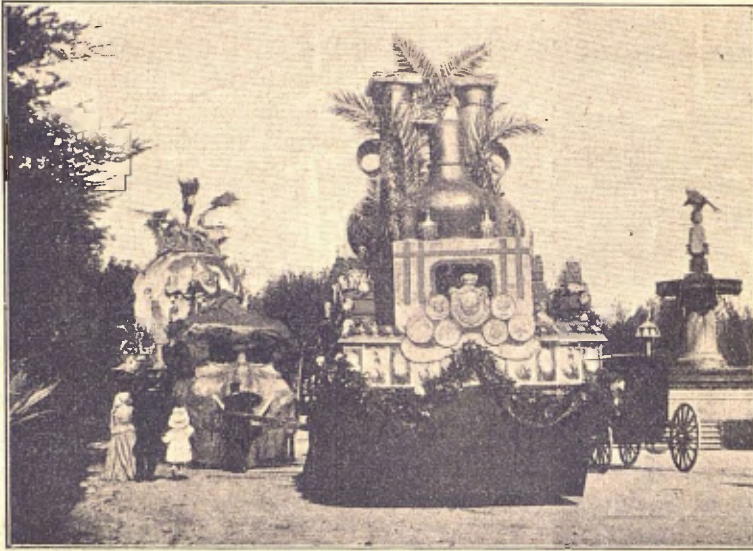
— No 'n treurás res d'entristirte! Lo mellor que pots fer es anar á vila. Allá de segur trobarás algun ofici més descansat. Desempuis, aquí no tením cap conveniència, allá ja es altra cosa....!

— Teniu rahó! La setmana vinent, faré cap á Girona.

Acabadas aquestas paraulas, en Janet va deixar el rotllo y entrá dintre l'iglesia. Un lleuger tremolor li va correr per tot el cos, sentlo petar de dents. Va arroparse ab el gech que portava 'l muscle y s' arraulí sota la pila d'aygua beneyta.

A fora, el rotllo s'havía engroxit d'una manera extraordinaria. Els fadrins, llucavan á las minyonas que, ab la caputxa 'l bras entravan á l'iglesia: els vells parlavan de cullitas y plujas: una pila de xicots ab brusa blava y barretinot, jugavan á bolas movent galzara grossa y molestant als fadrins que de tant en tant els hi enviavan una boleya.

(1) Premiada ab lo Premi Vayreda én los darrers Jochs Florals d'Olot.

La cabalcada artística.

(Fot. P. Reig)

—Dihuen que l' Andreu de Cabayá dona cent lliures de dot á la seva noya, quant se casi?

—Psé!....—digué un vell d' ulls vidriosos y petits, ab ironía capás de molestar al més bon jan d' aquelles montanyas.

—Y ca, home, y ca!

—Y perquè no!—torna á dir el primer,—sembla que vos hi vagi alguna cosa.

—Psé....

Tot el rotllo va posarse á riure.

—Pots ben riure tú, Cargol: enveja, enveja y res més, porque aquest any ha engroixat molt mellor els braus que tú.

—Mentida!!—va cridar ab tota la forsa dels pulmons l' hereu Cargol.—Els meus son mellors.

—Y ca, home, y ca!

—Te rahó en Mingo!

—Son mellors els de Cabayá!

—Mentida, cent voltas mentida!!—bramava l' hereu.—La aposta que volgueu: qui respón? Au!!

—Jo! M' hi jugo la brena de tots els presents.

Tota la rodona va girarse ab curiositat. El rector, qu' era 'l valent, va esclafar una rialla y entrá á l' iglesia. Al poch temps la campana senyalava 'ls fidels el comensament de la missa. Els jayos, endressaren llurs pipas y entraren á

l' iglesia. Els joves encare esperaren el segón senyal per llucar á las fadrinas ressegadas. La campana torná á dringar y als poch moments la plassa y 'l porxo de l' hermita van quedar deserts y silenciosos. Sols al lluny se sentía 'l remoreig d' esquellas dels remats, el fluviol dels rabadans y alguna cantarella melangiosa de las bueras que pasturavan llurs remats per aquelles encingleradas costas.

—De que riu, amor?—De que trayéu mofa?

—Rich del be que us vull --del amor que us porto.

En Janet se trobava forsa malament: sortí de missa

avants d' acabarla y, poch á poch, va anarsen al bell cim del Puig de la Creu. Allá va sentarse, quedant á son devant l' hermós panorama de l' Ampurdá. De Besalú fins á Rosas y lo mellor del plá d' Olot. En Janet va omplenarse 'ls ulls d' aquell hermós espectacle y 'l pit d' aquells sanitosos y purs ayres. Mirava 'l plá y sos ulls li espurnejavan llagrimosos. Va alzar sos llarchs brassos enlayre y ab veu potent y ferma que retrunyí per aquelles fondaladas, va cridar: ¡¡Vuy viure!! Y caygué á terra, amagantse 'l cap ab els brassos y mossegant ab rabia febrosenca las herbas y pedras que trobava á flor de boca.

La Naturalesa somreya, el sol enviava calor de vida, y 'ls aucells ategroys cantavan vora aquell esclat de juvenesa que 's moría.

JAVIER MONSALVATJE.

La vida del bon pagés

Cap á cinch hores de matnade, vers á le vinye me 'n haig d'anar; me hi manca ferhi altre jornade, es ma fal-lere lo conreuhar.

Alli hi vejetan grans oliveras, quelcuna mena d'arbrers fruyters; pereras nanas de grossas peras, rahíms, figueres y dos pomers.

D'aquelles figues tant secahines,
grossa cistella vullme emportar;
en'sent vesprada surten mes nines....,
¿cap ahont donen?...., á m'esperar.

Totes m'entornen tan falagueres,
élles me volen portá'l cistell;
quan me las miro que son piteres,
més me'n adono d'esser tant vell.

Entrém á case y 'l Sant Rosari,
atents ressemlo á nostres passats;
un Pare-Nostre á Sant Patllari,
pera que'ns lliuri de fer maldats.

Filletes meubes paréu la taule,
mentres no escape altre badall;
y aixís vull dirvos, sens esser faule:
eixa es la vida.... ¡Visca 'l treball!

LLUIS SAYOL

Olot 17 Septembre 1902.

Bibliografía

LLIBRES Y PERIÓDICHS REBUTS EN AQUESTA REDACCIÓ

LA MELLOR CORONA. *Poesías de M. Jacinto Verdaguier, aplegadas y ordenadas per A. Busquets y Punset y L. C. Viada y Luch.*

Es digne de tota alabansa l' haberse publicat, en la Diada de Difunts, un aplech de poesías del mellor de nostras poetas Mossén Jacinto Verdaguier (q. a. c. s.); grata ofrena, piadós y merescut recort que sos amichs els notables escriptors en Busquets y en Viada dedican á la memoria del immortal autor de la Atlántida. El donar á conéixer treballs literaris per alguns olvidats y per altres desconeguts, es una obra meritoria que's deu remerciar de debó als coleccionadors enamorats de la valiosa deixalla del geni que més ha enriquit la nostra literatura.

De las poesías que forman la *Mellor Corona* no hi ha que parlarne. No sabríam pas per quina comensar, ni molt menys quina escullir d' aqueix ram olorós; y, com diu el poeta en *El Roser del Mas d' Euras*

per no deixar triaduras
bo y sancer pendría'l ram,

aixís opinem que pot ferse ab las flors que, amonjoyadas en las *Rosellas, Crucíferas, Vidalbas, Englantiñas, Girassols y Satalias*, forman el gran ramell, la gran toya que 'ls coleccionadors han posat en la tomba del humil sacerdot y genial poeta.

La prosa que fa de capsalera al llibre es delicada, sobretot la d' en Busquets y Punset, que ja havíam tingut ocasió de llegir en la edició que dedicá la *Re-naixensa* á Mossén Cinto. En Viada, en un istil també florit, ofereix el llibre á la germana del gran poeta, donantnos á entendre las tribulacions que amargaren

Carrer del Hospital.

las darreras horas del geni en la "Quinta Joana" de Vallvidrera.

**

EL SENTIMIENTO CATALANISTA, etc., per Joan Maragall.

El senyor Rodríguez Serra, editor de Madrid, ha publicat en un llibret els articles *El sentimiento catalanista, Trágico conflicto y Patria nueva* del ilustrat periodista en Joan Maragall, que veieren la llum en *La Lectura*, de Madrid, el primer y en *El Diario de Barcelona*, els dos últims. Tothom sab com han sigut rebuts—dits articles—y com han sigut comentats y la resonancia que tingueren; lo que no sabíam es que á Madrid se comensés á fer cas de algunas veritats que exposa 'l senyor Maragall, y del mérit indiscutible d' aquest escriptor que honra no sols á Catalunya sino á tota Espanya. Ja era hora.

A. B. y F.

Sonet

Dins de mon cor un bell roser naixia
y eran sas flors mas il·lusions hermosas;
eran com sanch sas fullas vermellosas
puix de ma sanch son aliment prenia.

Arrels mes fondas cada jorn tenia
y cada jorn també n'eran las rosas
del roser del amor molt mes flayrosas
y 'l seu color mes bell fou cada dia.

Mes, ay, fini 'l bon temps y la tempesta
del negre desengany fentne despullas
del bell roser, matá sas flors divinas;
del roser del Amor, ja sols me 'n resta
la corsòcada arrel, las secas fullas
y dins del cor clavadas las espinas.

ESTEVE PALAU.

Il·lusió perduda

El metje ja els ho havia volgut dir que no hi havia remey pero per no espantarlo....

Ell prou feya tot lo que sabia, mes al ultim vejé que no 'n podia treure res, que tot lo que feya era inútil.... pero per aixó els consolava dihent:

—No tinguin por, no será res, d' aquí dos ó tres días....

Aquestas paraulas era lo que 'ls consolava, lo que 'ls dava ánimos.... encara que veyan que 'l nen no donaba senyals de cap millora, al contrari ... pero ho havia dit el metje y... com que 'l tenian per home formal s' ho creyan....

* *

Aquella nit si que ja habían perdut fins la més petita esperança....

Desde la cayguda de la tarde que 'l nen havia anat pitjorant, pitjorant, hasta que creyan que no passaria d' aquella nit....

La mare prou li daba cada hora la cullaradeta de medicina com el metje havia manat, pero 'l nen, el seu fillet de l' ánima, seguia ab els punys closos y quiet, els ullets tancats.... la febre anava augmentant, la respiració li mancava.... en fi.... als ultims moments ...

La Carmeta, la mare, no 's movia ni un sol instant del seu costat, sempre besantlo, mullantli la careta ab las llágrimas que á doil queyan dels ulls ja ensorrats de tan plorar.

Esperava qu' arribés en Joan, lo seu marit, per anar á buscar el metje perque donés algún

remey per aquell angelet que seguia postradet en lo bressolet de jonchs.

Li semblava imposible á la pobre mare que aquell caparró d' or, aquella careta tan fresca que semblava una poncella á punt d' esclatar, aquells ullets que semblava que parlessin, aquella boqueta que ja comensava á voler parlar, aquellas dentetas tan petites que semblavan de neu de tan blanques.... en fi, tot ell, que ja corria com una sargantana, que se 'l vegés are aixis tan quietet, era 'l seu desespero ...

¡Pobre mare!

Per fi va arribar el seu marit, que després de veurer l' estat del nen y d' haberlo besat, va anar corrents á casa 'l senyor Miquel, el el metje, que vingúes desseguida, que 'l nen s' acabava per moments ...

* *

Després d' haverlo visitat y receptat lo que 'l mal del nen requería, en el peu de la porta en Joan y la Carmeta li preguntaren que li semblava, á lo que contestá:

—Per aixó ray, no tinguin por, jo 'ls hi asseguro que d' aquí tres ó sis días s' el veuran com abants.

—Deu ho fes aixis!—digué la Carmeta.

—Aixis ho farà—contestá el senyor Miquel.

Y se 'n va anar veyent que dintre poch rato el nen aniria á millor estada y 'ls pares ab la il·lusió de las paraulas del metje que d' aquí tres ó sis días....

* *

A l' hora que 'l sereno 'l cridá y veyent que 'l nen no se li veyia cap síntoma de gravetat, s' en aná á arreglar la barqueta per ferse á la mar per guanyar per comprar las medicinas, encarregantli la Carmeta que no tardés més del mitj-día per si hi havia alguna novetat.

* *

La Carmeta 's quedá 'l costat del bressol com tota la nit, més tranquila per las paraulas del metje, y rendida per las fatigas es quedá dormida com un sant.

De prompte 'ls gemechs del nen la despertaren. Ab gran sobressal vegé que vermell com una grana y xarricant de dents, la respiració se li acabava....

Y mentres en Joan bregava contra las onas, un infant pujava al Cel.

JOSEPH G. Y CORTS.

Sant Martí de Canigó

Aixís com un gegant que per mortal ferida,
Agotántseli va, de poch en poch la vida,
Aixís de Sant Martí se veyá á s' engrunar
Los claustres y parets, l'iglesia y 'l campanar.

Mes un Bisbe vingué, y sa veu carinyosa
Arreu ha retrunyit per eixa ayrosa;
Son zel aixecará tot lo qu' era caygut,
Y tornarà l' alé á tot lo qu' era mut.

Aucellets, refiléu, torna la primavera!
Cantéu! qu' aqueixa vall quedarà riallera;
Volegéu parpellois, ponceilas espellíu,
Alegres, pareu-vos. al entorn d' aqueix niu!

Lo cel sembla més blau, y del tot regalada
Una corona d' or al teu cim s' es posada,
Gegantesch Canigó, quinas clapas de neu
Are s' enjoyarán ab nostra santa creu!

J. DELPONT.

Perpinvá 11 de Novembre de 1902.

Nostre folleti

Ab el present número repartim el plèch
segón del llibre.

POM DE CANSONS

original del genial poeta catalá

Apeles Mestres

Nova edició corretgida per son autor.

S'ha publicat la cansó popular catalana "Los fadrins de Sant Boy" que vá adornada ab un bonich grabat alegóric y porta al final unas notas esplicativas de la mateixa.

Hem rebut á nostre redacció els periódichs "Diario de Zaragoza" y "El Regional de Figueras".

S'ha publicat lo fallo dels Jochs Florals celebrats á la vila de Sallent, sabent que ha sortit guanyador de la "Flor natural" el conegut jove y notable escriptor d' aquella localitat, en Joseph Bonet.

Altre escriptor de la mateixa, en Joan Vilaseca, (Juanito Catalá) te ja casi acabada, y la publicarà en breu, l' historia de l' industriosa y notable vila, quina obra creyém serà rebuda ab gust per los Sallentins y per quans se preocupan de las cosas de la terra.

Sabém que dintre pochos días veurá la llum pública un nou llibre de poesias catalanas, titolat *Flors marcidias*, originals del conegut jove escriptor en Guillém Torres, de Vilanova y Geltrú.

Diumenge al mati doná un concert al teatre Novetats lo renomnat trio de Francfort, executant tres obras, en totas las quals ratllaren á gra altura els artistes alemanys.

Tocaren els tríos següents: pera piano, violí y violoncello, lo en *si* major de Brahuns, lo en *sol* major de Haydin y lo en *mi* bemol, obra 70, número 2, de Beethoven.

En tot lo que feren els artistes de Francfort mostraren possehir una técnica envejable y un gran convenciment de lo que tocan; son artistes que senten. Els concurrents los aplaudiren ab justicia y feren repetir el *roulé á la húngara*.

El Consistori del Jochs Florals de Barcelona, ha obert una suscripció d' una pesseta, com á cuota única, pera indemnissarse dels gastos que originá la suspesa festa del Maig prop-passat.

Oficiosament s' ha dit que no 's cert que l' empresa del teatre Romea hagi firmat cap contracte ab la Societat d' autors espanyols pera representar obras castellanas.

A. López Robert, impresor, Asalto, 68.—Barcelona.

CATALUNYA ARTÍSTICA

SETMANARI IL-LUSTRAT D'ARTS Y LITERATURA

Direcció, Redacció y Administració: — *Passeig de Colón n.º 6, principal*

DIRECTOR: PRIU BADIA. — ADMINISTRADOR: BARTOMEU LLURÓ

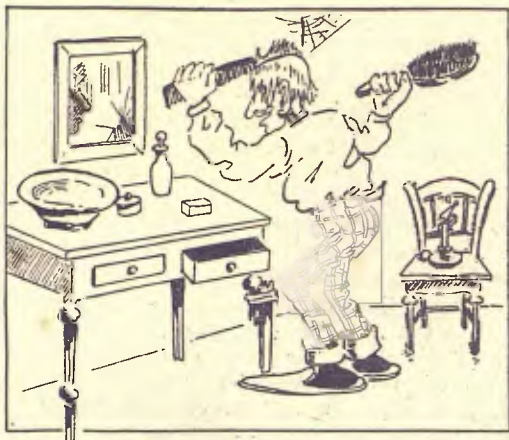
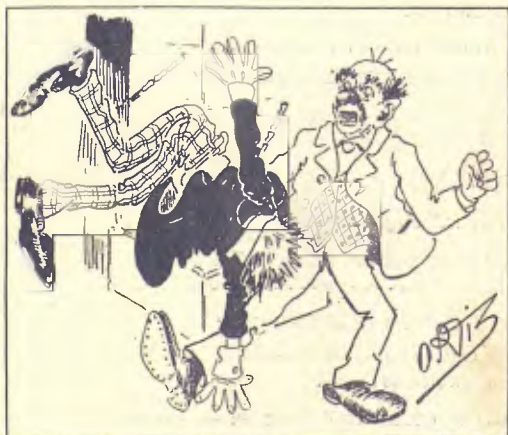
EN SOS NÚMEROS ORDINARIS PUBLICA:

16 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals.— 8 de folleti literari.— Gravats y dibuixos de notables artistas.

Confecciona sovint números extraordinaris.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas.—FORA, mitj any 4 pessetas.

EXTRANGER un any 12 franchs.—NÚMERO CORRENT, 15 céntims.—NÚMERO ATRASSAT, 20 céntims

1. *Pentincemus bé, que ab el traje nou donaré 'l cop.*2. *Me sembla que faig patxoca.*3. *Dimoutri ave si que l'hem feta bona.*4. *Burlas y professons...*5. *Vaja ja'n tens prou...*6. *—Jo si que l'he ben rebut el cop...*